

T950-214 950-2-52
7-8-57

1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 1,032

PENKTADIENIS, RUGPĖČIO (AUGUST) 3, 1951, TORONTO, ONTARIO

M E T A I X X

J. V. Vyriausybės Vadai Nori Dar 60 Bilijonų Dolerių Ginklavimuisi

WASHINGTON. — Apsigynimo sekretorius George C. Marshall kreipėsi į kongresą, baugindamas karo pavojumi su Tarybų Sąjunga, kad jis paskirtų ginklavimuisi dar \$60,000,000,000. Jis sakė, kad karo pavojus didėja. Girdi, Malikas apgavęs amerikiečius su savo pasiūlymu. Amerikiečiai per greitai patikėję taikai.

Kiek anksčiau, kalbėdamas Detroito 250 metų apvaikščiujime, prezidentas Trumanas sakė veik tą patį, baugindamas amerikiečius Tarybų Sąjunga. Jis taipgi šaukė, kad Tarybų Sąjunga ir jos kaimynės budavoja savo ginkluotąs jėgas.

Idomiausia pasakė apsigynimo sekretorius Marshall, pabrėždamas, kad Malikas išvedęs amerikiečius į spąstus. Girdi, amerikiečiai labai gėdijai priėmė jo pasiūlymą.

Marshall ir kiti nori, kad amerikiečiai būtų griežti. Girdi, paskyrimas 60 bilijonų dolerių apsiginklavimui "padės mums labai daug praveisti tokį tarimą Kaesonge, kokio mes norime". Jis nori turėti savo rankose 60 bilijonų dolerių buožę virš Kaesongo, o ne taikų nusistatymą.

Kaip jis nepatenkintą amerikiečių geru atsinešimu linkui Maliko pasiūlymo baigti karą Korėjoj, galima matyti iš sekančio jo atsakymo kongresmanui:

"Tiesiog tragiška," tarė jis, "kad mes taip lengvai pasiduodame propagandai, kad viena kalba gali sukelti mūsų mintyse tokį atsinešimą, kuris gali labai rimtai pakreipti pasaulio paveikslą mūsų nenaudai". Jis turėjo mintyje Maliko pasiūlymą.

Prezidento Trumano ir apsigynimo sekretoriaus Marshallo kalbos aiškiai parodė, kad jiems baugu, kad amerikiečiai linkę prie taikos, kad taika gali įvykti. Jie bauginamais nori išgauti baisingą sumą pinigų ginklavimuisi.

CARACAS. — Dr. Olga Luzardo, įžymi Venezuelos poetė, patalpinta kalėjiman. Jos sveikata labai bloga. Ji buvo uoli veikėja kovoje už taiką.

VYSKUPAI PRISIEKIA LOJALUMĄ VALDŽIAI

BUDAPESTAS. — Vengrijos katalikų vyskupai sutinka prisiekti liaudies valdžiai lojalumą kam jie iki šiol priešinosi.

Lojalumas liaudies valdžiai reiškia, kad jie negalės pirmoj vietoj statyti lojalumą Vatikano politikai.

PYONGYANG, Korėja. — Liaudies valdžia skelbia, kad 8 Amerikos orlaiviai padarė invaziją Mandžūrijon, bet tik vienas iš jų grįžo. Kiti 7 liko numušti.

SHINWELLO SKAITLINĖS

LONDONAS. — Britanijos karo ministras Shinwell sako, kad Vakarai laimės taiką, kuomet jų ginkluota galia bus lygi Tarybų Sąjungos galiai.

Shinwell pasakoja, kad TSRS turi 4,600,000 karių ir kad jai draugingos valstybės turi 1,070,000.

Rusija, anot jo, turi 19,000 lėktuvų ir 25,000 tankų. Per metus TSRS gali pagaminti 10,000 lėktuvų.

Smarkūs mūšiai eina apie kalną netoli miesto Kaesong.

429 Milijonai Pasirašė Po Reikalavimu Taikos

PRAGA. — Iki liepos 21 dienos, 429,725,000 žmonių pasirašė po reikalavimu, kad didžiosios jėgos pasirašytų taikos paktą. Į šį skaičių neįeina Tarybų Sąjunga, kuri apima 200,000,000 gyventojų.

Daugiausia parašų surinkta Kinijoje (334,000,000), Lenkijoje (18,000,000), Vakarinėj Vokietijoje (12,000,000) ir kitose liaudies demokratijose.

Idomu, kad šimtai tūkstančių piliečių pasirašė po šiuo reikalavimu tokiose šalyse, kur siaučia reakcija. Pavyzdžiui, Argentinoje — 500,000, Austrijoje — 724,000, Belgijoje — 260,000, Brazilijoje — 450,000, Kuboj — 455,000, Francijoje 5,870,000, Indijoje — 1,000,000, Italijoje — 8,157,000, Iranė — 1,214,000, Japonijoje 960,000, Ispanijoje — 1,200,000.

Daugelio šalių, jų tarpe ir Tarybų Sąjungos, pranešimai neįteikti, nes darbas neužbaigtas.

(Kanadoje surinkta 260,000 parašų. Čia važus bus vedamas iki rugpjūčio pabaigos.)

Reikia atsiminti, kad šie parašai atstovauja tik tai suaugusius. Jie apima arī pusės visų suaugusių. Kadangi dar ne visi parašai surinkti, tai galima sakyti, kad bus didesnė pusė suaugusių, kurie bus pasisakę už taikos paktą. O kiek bus tokių, kurie nebus pasirašę, bet širdyje stovį už taiką?

Žmonija po visą pasaulį reikalauja taikos pakto, o ne ginklavimosi. Didžiųjų jėgų vyriausybės verste verčiamos nustoti žynginus ginklais, o pradėti derybas dėl sudarymo taikos pakto.

Didelis ginčymas skaudžiai plaka žmones, nes milžiniškos sumos eina nenaudingiems reikalams.

Reikia atsiminti, kad šie parašai atstovauja tik tai suaugusius. Jie apima arī pusės visų suaugusių. Kadangi dar ne visi parašai surinkti, tai galima sakyti, kad bus didesnė pusė suaugusių, kurie bus pasisakę už taikos paktą. O kiek bus tokių, kurie nebus pasirašę, bet širdyje stovį už taiką?

Žmonija po visą pasaulį reikalauja taikos pakto, o ne ginklavimosi. Didžiųjų jėgų vyriausybės verste verčiamos nustoti žynginus ginklais, o pradėti derybas dėl sudarymo taikos pakto.

Didelis ginčymas skaudžiai plaka žmones, nes milžiniškos sumos eina nenaudingiems reikalams.

Kvebeke Auga Reakcija Prieš Darbininkų Unijas

MONTREAL. — Visos Kvebeko provincijos darbininkų unijos susirūpinusios Duplesio režimo grumoju. Jos numato sau didžiausį pavojų.

Duplesio režimas grumoją išleidimu įstatymo, pagal kurį būtų galima uždaryti unijas už "raudonumą". O kad tokį raudonumą galima pimesti bile unijai, tai nereikia nei aiškinti. Duplesio režimas gali apšaukti raudona bile katalikų darbininkų uniją, jeigu tiktai ji ves kovą už darbininkų reikalus. Perse-

2,500,000 Darbininkų Reikalauja Kainų Lūby

LONDON. — Britanijos darbininkų unijos, atstovaujancios 2,500,000 darbininkų, išnešė reikalavimą, kad vyriausybė suvaldytų kainų kilimą.

Savo rezoliucijose, kurios bus įteiktos unijų suvažiavimui šį mėnesį, yra sakoma, kad fabrikantų pelnai nuolat auga, kai darbininkų gyvenimas dėl kainų kilimo nuolat sunkėja.

Vyriausybė, taikydamosi prie darbininkų, paskelbė, kad dividendai negali kilti virš to aukščio, kurio jie buvo pasiekę bėgyje praėjusių dviejų metų.

Kariški Užsakymai Nesulaikys Nedarbo

WINDSOR. — Tie unijų lyderiai ir darbininkai, kurie tikisi, kad kariški užsakymai sulaukytų darbininkų atleidinėjimą, gavo skaudų smūgį iš pačios Fordo kompanijos atstovo.

Kompanijos spoksmanas, užgincydamas UAW Fordo lokalo prezidento J. Taylor kaltinimą, kad Fordas nepriėmė kariškų užsakymų, pažymėjo, kad dabartinis Kanados apsigynimo programos pobūdis nežada tokių užsakymų, kokių kai kas tikėjosi.

Užsakymų sumažėjimas ir kompanijos pastangos paskubinti darbą išstūmė iš darbo arti 3,000 darbininkų.

kiojimas asbesto darbininkų lyderio yra aiškus įrodymas.

Montrealo policija nuėjo dar toliau. Ji uždarinėja sporto organizacijas, aiškindama, kad jos "raudonos". O jų raudonumas tas, kad vienas kitas jų narys yra progresyvus.

Kvebeko valdžia, kuri uoliai gina fabrikantų interesus, labai susirūpinusi darbininkų unijų augimu ir jų kovingumo didėjimu. Iki šiol Kvebeko provincija buvo neorganizuota, darbininkai, po katalikų bažnyčios įtaka, mažai kovojo už algas, geresnes darbo sąlygas. Dabar, pamatę, kad kitų provincijų darbininkai gauna geresnį atlyginimą, jie pradėjo naudotojams ir jų valdžiai darosi bangu.

Duplesio režimui kol kas padeda "raudonas baubas". Jis reikalauja, kad jis kovoja prieš komunizmą. Bet kiekvienas darbininkas mato, kad po ta skraiste slepiasi fabrikantų pastangos sutrukdyti unijizmo augimą.

Nebus galima, tačiau, visą laiką apgauti ir Kvebeko provincijos darbininkus, nors jie yra kol kas kunigų globoj. Išnaudojimas išjudins ir juos. Tuomet ir pačiam Duplesio režimui bus pavojus. Jie nebebalsuos už tuos, kurie stengiasi palaikyti išnaudojtojus.

Aukso Kasėjus Pasiųs Kitur

TIMMINS. — Charles Millard, plieno darbininkų unijos nacionalis direktorius, kalbėdamas čia aukso kasėjus susirinkime, pareiškė, kad Hollinger aukso kasyklų darbininkai bus pasiųsti į kitus darbus, jeigu kompanija ir toliau spirsis.

Jis sakė, kad unija kovos iki galo. Girdi, yra darbų su dar geresniu atlyginimu, ir mainieriai bus perkelti iš Timminso, jeigu kompanija nenusileis.

Jau geras laikas kaip čia streikuoja aukso kasėjai. Tarp kitų dalykų, jie reikalauja, kad kompanija sutiktų išrinkti unijines duokles iš darbininkų algos.

Makary Kanados žinios

Sekmadienį, liepos 8 d. mirė širdies liga drg. Jonas Gurrkšnis. Paliko nuliūdime žmoną Marytę, dukterį Genovaitę (Sodonienę) ir žmonos sesers sūnų A. Grinkų.

Palaidotas katalikų kapuose, religines apeigas atliekant kun. Sullivan.

Jonas Gurrkšnis gimė liepos 29 d. 1879 m., Untelgės kaime, Kauno redyboje.

Nuo mažų dienų Jonelis dirbo svėtimiams, nes mažam žemių vaikams buvo neprieinamas net ir pradinis mokslas. Sulaukęs 16-tus metus išvyko į Leningradą (tų laikų Petrogradą) ir dirbo prie įvairių darbų. Čia tuoj susipažino su rusų darbininkų kova prieš buržuaziją ir carą.

Mobilizuotas kariuomenėn, dalyvavo Rusų-Japonų kare ir 1905 metų revoliuciniuose įvykiuose, kurie sukretė supuvusią monarchiją.

Į Kanadą atvyko 1908 m. ir nedelsiant dėjosi prie čionykščių darbininkų judėjimo. Dirbdamas British Columbia miškuose buvo nariu tuolaikinės kovingos organizacijos IWW (Industrial Workers of the World). Kada darbdaviai teroru ir pirkimais pavertė vadovybę savo įrankiu, Jonas Gurrkšnis, kaip ir didžiuma kitų darbininkų stojo į OBU (One Big Union). Ši unija atliko milžinišką darbą pagerinti mui sąlygų miškų darbininkams B.C. provincijoje.

Darbininkai važiuodami į darbą ar gulėdami švariose lovose miškų kempėse, prisimena tokius kovingus eilinius darbininkus, kaip Jonas Gurrkšnis, kurie nepabūgo nei mušimų, nei smala tepimų, o masiniai atsakė nešti nuosavas patalynes į kempes, ar valgyt sugedusį maistą.

Senesnieji lietuviai angliakasiai British Columbijoje irgi prisimena Joną Gurrkšni, kaip draugišką vyrą, mėgusį išsigerti, šposus iškrėsti, bet niekuomet nepamiršta n t i, kad darbininkams, tik vienybėje galybė.

Į Coleman, Alta., Gurrkšnis atvyko 1926 metais ir išdirbo kasykloje 22 metus, imdamas dalyvumą visose angliakasių kovose.

Jonas Gurrkšnis buvo vienas iš pirmutinių ALDLD narių vakarinėje Kanadoje. Jo kuklus knygynėlis pagelbėjo ne vienam pamatyti, kur kelias į progresą. Jis taipgi buvo nuolatinis "Liaudies Balsas" ir "Vilniess" skaitytojas.

Per visą savo gyvenimą Jonas Gurrkšnis rėmė darbininkų kovas. Ar tai gynimas linčiuojamų negrų Amerikoje, ar išlankymas darbininkų laikraščių anglų, rusų, ar lietuvių kalba Kanadoje, ar pagalba Ispanijos respublikos

kovotojams, ar Smetonos žvalgybos kankinamiems fortuose lietuviams, — jis niekuomet neatsisakė suteikti finansinės ir moralės pagalbos.

Į laidotuves atvyko giminės ir draugai iš tolimų ir artimų vietų: jaunieji Sodoniai iš Toronto, Grinkus su šeima iš Vancouver, o taipgi draugai iš Calgary, Lethbridge, Bellevue, Hillcrest, Blairmore, Crow, Natal, Michel ir Coleman. Gausūs gėlių vainikai puošė draugo karstą, vienas iš gražiausių nuo LLD 139 kp. Coleman.

Po laidotuvių keli draugai prisiminė Juliaus Janonio žodžius, kad "Geresnio paminklo didvyriams nebus, kaip vykdytas jų idealų" ir tuoj sumetė \$28 dėl "Liaudies Balsas", kurį Jonas Gurrkšnis taip mėgo skaityti. Po penkinę aukojo: A. Kunigiškis ir A. Grinkus; po du P. Daukšys, A. Jakštys, F. Kazokas, J. Bruzga, J. Zebrauskas; po vieną J. Šerkšnas, A. Vizbaras, S. Marcenka, Ona Bruzga, J. Palitis, A. Dabulskis, M. Punks,

po pusę dolerio D. Čepeliauskienė ir A. Klimak. Nors drg. Gurrkšnis išsiskyrė iš gyvųjų tarpo, bet jo darbas darbininkų klasei eis pirmyn.

Alg. Grinkus

VANCOUVER. — Liepos 2 d. širdies liga mirė Antanas Vainis, sulaukęs 36-tus metus amžiaus. Palaidotas Drumheller katalikų kapuose, kun. Marion atliekant apeigas. Paliko nuliūdime žmoną Rose, dukrelę Ellien, tėvus, brolių Vit, ir penkis seseris: Mrs. Mary Micheal, Sundre, Alta., Mrs. J. Dunn, Midland, Alta., Miss Mona Vainis, Calgary, Alta., Stella Bellick ir I. Mac Donald, vancouverietes.

Antanas Vainis gimė Shotts, Škotijoje, atvyko į Kanadą 18 metų atgal, pasukitinius kelis metus gyveno Vancouver, B. C., ir seniau priklausė prie Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos.

Jis buvo pasiėmęs atostogų ir kartu su sesutėmis nuvažiavo į Albertą aplankyti tėvelius, ten atostogos virto laidotuvėmis.

Reiškiu giliausią užuojautą tėveliams, žmonai, broliui ir sesutėms.

A. Grinkus

ATVIRAS LAIŠKAS

Lietuviams, Gyvenantiems Anglijoje ir Kanadoje

Rašo MARIJA POŠKIENĖ

Tautiečiai!

Praėjo beveik ketveri metai, kaip aš sugrįžau į gimtąjį kraštą. Per tą laiką gavau daug laišku nuo lietuvių, gyvenančių Anglijoje ir Kanadoje, perkeltųjų asmenų stovyklose. Savo laiške iš Kanados lietuvis Petras Šarūnas manęs klausia: "Koks šiandien gyvenimas Lietuvoje?" Jis ir kiti tautiečiai domisi taip pat mano gyvenimu Tėvynėje ir prašo apie visa tai jiems papasakoti. Todėl ir nutariau parašyti jums atvirą laišką, papasakoti apie gyvenimą Tarybų Lietuvoje.

Sunkus buvo mano gyvenimo kelias svetimame krašte. Daugiau kaip metus gyvenau vienoje iš stovyklų netoli Mamburgo. Paskui atsidiūriau Liubeke ir gyvenau artimerijos kareivinėse įrengtoje stovykloje. 1946 metais išvažiavau į Angliją. Čia dirbau Ledyvell džiovininkų seneratorijoje Mančesteryje. Darbas buvo labai sunkus, o uždarbis menkas. Po ilgų klajonių nutariau kreiptis į tarybinį konsulatą Londone ir prašyti padėti grįžti į Tėvynę. Mano prašymas buvo patenkintas. Už trijų savaičių jau buvau Tarybų Lietuvoje. Pamačiusi gimtuosius Ramygalos laukus, iš džiaugsmo apsiverčiau. Juk aš vėl Tėvynėje, tarp savųjų!

Įvairūs perėjūnai Anglijoje ir perkeltųjų asmenų sto-

vyklose įvairiausiais būdais šmeižė Lietuvą. Pasakysiu atvirai, aš važiavau į Lietuvą su kai kuriomis abejonėmis. Tačiau Tėvynėje įsitikinau, kokie neteisingi ir melagingi yra reakcinių elementų plepalai apie Tarybų Lietuvą.

Nuo pirmų sugrįžimo į Tėvynę dienų gyvenau Ramygalos miestelyje, kuris pokariniiais metais labai pasikeitė. Kokia buvo Ramygala buržuazijai valdant Lietuvoje? Mes tai gerai žinome. Ramygala buvo apleistas, sunykęs provincijos miestelis. Čia buvo viena pradinė mokykla, viena krautuvė, keli restoranai ir vienas gydytojas. Artimiausia ligoninė buvo Panevėžyje. Mokyklą lankė toli gražu ne visi vaikai. Rankų pirštų užtektų suskaičiuoti Ramygalos gyventojų vaikus, kurie mokėsi Panevėžio gimnazijoje. Už mokslą ir gydymą reikėjo mokėti didelius pinigus. Smarkiai nukentėjo miestelis hitlerininkų okupacijos metu. Daugelis namų buvo sugriauta.

Aš noriu šiame laiške trumpai papasakoti, kaip atrodė Ramygala šiandien, po kelių pokarinio tarybinio gyvenimo metų.

Dabar Ramygala — rajono centras. Jau pirmomis sugrįžimo į Tėvynę dienomis mane nustebino dideli Ramygalos atstatymo darbai. Aš mačiau, kaip auga nauji na-

mai, kuriuose kuriasi įstaigos, apsigyvena darbininkai ir tarnautojai.

Pereitais metais Ramygaloje buvo paleista elektros stotis. Laidais nubėgusi elektra apšvietė įstaigas, mokyklas ir gyventojų butus. Elektros šviesa yra ir mano butė. Išnyko buržuazijos valdymo laikų palikimas — rūkstanti žibalinė lempa.

Po karo pas mus buvo atidaryta vidurinė mokykla, kurioje dabar mokosi keli šimtai mokinių. Vidurinė mokykla įkurta puikiose, naujai atremontuotose patalpose. Klasės pilnai įrengtos, mokslo kabinetai aprūpinti naujais prietaisais. Praeitais mokslo metais dvidešimt mūsų miestelio jaunuolių baigė vidurinę mokyklą, gavo brandos atestatus. Dauguma baigusiųjų dabar mokosi Vilniaus ir Kauno universitetuose bei kitose aukštosiose respublikos mokyklose.

Ramygalos rajone daug pradinių, kelios septynmetės mokyklos, kuriose mokosi darbininkų, valstiečių ir tarnautojų vaikai. Džiugu matyti kiekvieną rytą miestelio gatvėse šimtus mokinių, su pilnais portfeliais, knygų, sąsiuviniais, skubančių į mokyklą. Šiandien rajone yra 4,100 moksleivių.

Pasibaigus darbo dienai, netenka ilgai galvoti, kaip praleisti vakarą. Miestelyje yra naujai pastatytas kino teatras, kultūros namai. Kiekvieną savaitę kine žiūrime po dvi naujas filmas. Tuo tarpu buržuazijai valdant Lietuvoje filmą tegalėjai pamatyti Panevėžyje. Mūsų miestelio kultūros centras — kultūros namai. Juose yra biblioteka ir skaitykla. Bibliotekos vedėja Adasiūnaitė kiekvieną savaitę gauna siuntinius, kuriuose — naujaisieji Vilniaus, Kauno, Maskvos ir kitų leidyklų leidiniai. Biblioteka jau turi 15,000 knygų. Elektros šviesa apšviestoje skaitykloje ramygaliečiai skaito knygas, laikraščius ir žurnalus. Čia atvažiuoja iš kolūkių jaunuoliai paimti kilnojimų bibliotekėlių. Mieste ir kaime knyga tapo prieinama kiekvienam žmogui.

Ramygalos rajone nepaprastai išaugo kultūrinis gyvenimas. Rajone dirba keturiasdešimt klubų - skaityklų, šešios bibliotekos. Tuo tarpu 1939 metais, valdant buržuazijai, Ramygaloje buvo tikta viena uždaro tipo biblioteka, kuri priklausė religinei organizacijai.

Kultūros namuose įrengta didelė, puiki salė, kurioje dažnai vyksta koncertai, paskaitos, įvairūs vakarai. Vidurinės mokyklos mokytojas Urbonas vadovauja vietos meninei saviveiklai. Miestelio jaunimas, prie kurio dažnai prisijungia ir suaugusieji, dažnai pasirodo scenoje su vaidinimais ir tautiniais šokiais. Šešetadieniais ir sekmadieniais kultūros namų salė sausakimša. Ypatin-gai daug žmonių, kai atvažiuoja artistai iš Vilniaus, Kauno ir Panevėžio. Štai prieš keletą dienų pas mus lankėsi Kauno dramos teatro grupė, kuri suvaidino "Už antrojo fronto" ir "Gieda gaideliai" pjeses. Buržuazijai valdant į mūsų miestelį atvažiuodavo vien žonglieriai ir apgaudinėtojai, kurie apie save gyventojams palikdavo vien blogą atsiminimą.

Jau antrus metus turime savo radijo mazgą. Beveik visi gyventojai klausosi radijo.

Pokariniiais metais Lietuvos miestuose ir kaimuose, eilėje apylinkių atidarytos ambulatorijos, kuriose dirba prityrę gydytojai. Gydytojai istaigos aprūpintos geromis patalpomis, naujausia aparatūra bei įrengimais.

(Bus daugiau)

NEW YORK. — Septyniolikos valstybių atstovai čionai tiki, jog Kinijos Liaudies Respublika bus priimta į Jungtines Tautas.

Amerikos delegacija stengiasi Japoniją įbrukti, bet Tarybų Sąjunga, manoma, sutiks tik tą sąlyga, kad ir Kinija būtų priimta. Kai kurie Amerikos delegatai sako, kad jie tą sąlygą priims.

Telefonas 925 821

Dr. A. H. Cottick

Dantų Gydytojas
Chirurgas

Taisau ir Naujus Įdedu.
Darbas Garantuotas
802 Tronto General
Trust Bldg.
Winnipeg, Man.

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop
Skubus ir Geras
Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS
Savininkas

640 Main St., Winnipeg

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

587 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

BRONIUS URBANAVICIUS

Liaudies Keršytojai

(Tąsa)
Susitikimas su
Baltarusių Partizanais

Dieną praleidome pas seną valstietį Liudviką Bernatavičių, gyvenusį per 5 kilometrus nuo Švenčionių miesto.

Vakare šeimininkas užkūrė mažutę kaimišką pirtelę. Du mūsiečiai stovėjo sargyboje, o trejetas vanojosi. Po dvejetos savaičių žygių, kai neteko nei tikt nusiivilti, bet ir kojas nusiauti, dabar išsiplakti beržine vanta, pagulėti ant plautų, pasigarinėti — buvo neapsakomas malonumas.

Kai grįžome į trobą, šeimininkas atnešė po stiklainaitę degtinės.

Liudvikas Bernatavičius tarė:

— Brangūs sūneliai... Mūsų sena patarlė sako: metus negerk, dvejus negerk, o po pirties būtinai gurkštelk.

Išgėrėme po lašelį, užkandome ir naktį išėjome toliau, link Naručio miškų.

Eidami per kaimus ir stabtelėdami pas valstiečius, visą laiką pasakojome žmonėms, kokie nauji miestai išvaduoti, pasakojome, kad išsivadavimo nuo fašistinių okupantų valanda artėja sparčiais žingsniais.

Gyventojai mums dėkojo už tuos trumpus pranešimus, nes iš niekur jie negalėjo sužinoti tikrų žinių apie padėtį fronte. Okupantai savo pralaimėjimus rūpestingai išlėpė.

Sėkmingai perėjome geležinkelį Vilnius - Polockas, aplenkdami vokiečių garnizoną Petručiuose ir Gumbinuose. Sniego buvo labai daug — dažnai teko bristi ligi juosmens. Visą laiką stipriai šalo.

Užėjome į namelį, kur aną kart buvome susitikę su baltarusių partizanais ir šauniatarybine patriote Ane Maslovskaja.

Šeimininkai mums papasakojo, kad nė vieną kartą vokiečiai nebuvo užklydę į sodybą, matyt, privengdami tos nuošalios vietos miške, o gal ir visai apie ją nežinodami.

Po pietų, apie pirmą valandą pastebėjau pro langelį, kad prie mūsų namo liesu arkliukų privažiavo nepažįstama valstietė. Rogėse gulėjo kažko prikrauti maišai.

Valstietė išlipo iš rogių. Ji buvo blogai apsirengusi, apdriskusi.

Vikrių žingsniu ji įėjo į kambarį, kuriame sėdėjome mes.

Netikėtai susitikimas! Pasirodė, kad moteris besąnti Anė Maslovskaja.

Ji sušilo prie karštos krosnies, sėdo mūsų tarpan, žva-

li, linksma. Pasakojo daug, tik nė žodelio, kur važiuoja ir kokiai naujai operacijai ruošiasi.

Laurynavičius neįskentė ir paklausė:

— O kaip tu, Onute, be ginklo drįsti važinėti?

Ane Maslovskaja nusijuokė ir iš sudriskusios kaimiškos sermėgos ištraukė "TT" pistoletą.

— Su juo aš nesiskiriu, — atsakė ji.

Kai mes ją pasveikinom už sėkmingai įvykdytą antpuolį prieš Lintupių garnizoną, ji tarė:

— Tai dar ne viskas, broliai keršytojai. Mes nepaliausime kovoję prieš fašistus, kol bent vienas jų bus gyvas mūsų žemėje. . . Daug svarbių darbų laukia ateityje.

Pabuvus troboje gerą valandėlę, Anė atsisveikino.

— Ligi pasimatymo, kovos bičiuliai, draugai lietuviai, — tarė ji.

Anė Maslovskaja išėjo kieman, atsiršo nuo tvoros arkliuką. Lauke buvo 18 laipsnių šalčio. Po kojomis girgždėjo sniegas.

— Jei aš liksiu gyva, drauge Kurmeli, — tarė ji man, — sužinosi, kur aš vyksiu ir ką padariau. Aš kada nors pati papasakosiu. . .

Maslovskaja truktelėjo vadeles. Rogelės nušliaužė keiliuku, partizanė atsisuko, pamosavo mums ranka. Ji važiavo tiesiai link geležinkelio, kurį naktį mes perėjome ir matėme, kaip stipriai saugojo visą liniją vokiečiai. . . . Bekeliaudami į bazę, mes atsidūrėme Molodečnos rajone, prie Novosiolekų kaimo.

Čia sutikome daugiau kaip 150 žmonių baltarusių partizanų būrį, puikiai apsiginklavusį automatais, kulkosvaidžiais, priestankiniais šautuvais.

Iš priekinių rogių iššoko Anė Maslovskaja. Ji buvo to būrio vadas. Ir kaip visada, linksma, judri, drąsi.

— Važiuojam į uždavinį, — tarė ji, pasveikindama mus.

— Laimingai!

— Kitaip ir būti negali, — atsakė Anė. — Mes apžvalgėme visą, kas reikia, iš anksto.

Taip. Tai ji dienos metu, apsirengusi blogais valstietės drabužiais, žvalgė.

Prisiglaudę prie kaimo tvoros, mes praleidome išgyjuojantį būrį. Suskaitėme 55 roges. Kiekvienose jų sėdėjo po 2-3 partizanus.

Priėjome nedidelę Paukštelių gyvenvietę. Vos spėjome įžengti į kaimą, kaip dešiniau, maždaug 10-15 kilometrų atstu nuo mūsų, pasigirdo stambios kovos garsai. Automatai, kulkosvaidžiai,

granatų sprogimai liejosi į didelį, nenutrūkstamą gaudesį.

Naktis buvo rami, be vėjo. Mes ilgai klausėmės kovos triukšmo.

Aišku, kad ten Anė Maslovskaja su savo būriu puolė vieną vokiečių garnizoną.

Paryčiu pasiekėme Blizniukų kaimą, pirmąją Naručių partizaninę zoną.

Nebetoli buvo mūsų bazė, vadai, draugai. Norėjosi greičiau, kaip galima greičiau, atsidurti savųjų tarpe, pranešti, kad uždavinius įvykdėme.

Apie 10 val. 30 min. dieną pasirodė stambūs baltarusių partizanų grupė. Anės Maslovskajos kolona grįžta atgal.

Dabar ji mums papasakojo, kur buvo ir ką veikė.

— Aš, važduodama valstietę padegėlę, nuvažiavau į Petručius, į vokiečių garnizoną, saugojantį geležinkelio mazgą. Dienos metu skersai ir išilgai išvaikščiojau tą didelį kaimą. Apžiūrėjau visus priėjimus, priešų gynimosi taškus. O naktį ten užkūrėm fašistams pirtį. Tur būt, girdėjote šaudant?

Operacija buvo nelengva. Prieiga prie įtvirtinto hitlerininkų punkto sunki. Vokiečiai iš karto ilgai nepasidavė ir smarkiai priešinosi. Nežiūrint visų sunkumų, partizanai paryčiu užėmė Petručius.

Kadangi garnizonas iš anksto buvo apsuptas, tai beveik visa jo įgula buvo sunaikinta. Vos keliems hitlerininkams tamsoje pavyko pabėgti. Garnizono štabo namai — susprogdinti.

— Mes taip pat neteko nei eilės gerų draugų, — liūdnu balsu tarė Anė.

Vežimuose mes matėm gulinčius sunkiai sužeistus partizanus. Juos vežė į Naručių miškus, į partizanų ligonines; jei reikis, sužeistieji lėktuvais, be abejo, bus nuvežti ir Maskvon.

Šį kartą didelę baltarusių partizanų koloną sudarė jau daugiau kaip 70 vežimų. Ji vežė daug trofėjų, paimtų Petručiuose.

Kurį laiką žygiavome su Maslovskajos būriu, paskui miške mūsų keliai išsiskyrė. Baltarusių partizanų bazės buvo kairiau, mūsų dešiniau.

Nuo to laiko nebeteko susitikti su Maslovskaja. Bet mes dažnai girdėjome apie tą narsią mūsų Tėvynės patriotę, apie jos karžygiškumą. Vėliau TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Įsaku Šajungos Didvyrio vardas.

Vakarop mūsų penkiukė rado miške išmintą takiuką, vedantį į stovyklą. Per trejetą kilometrų nuo bazės mus sustabdė sargybiniai.

Širdingai sveikinomės su saviškiais! Buvome jau namuose.

Po trisdešimties minučių mano grupė stovėjo prie štabo žeminės. Mus sutiko va-

dovybė: pulkininkas Kazimieras, mūsų būrio "Vilnius" vadas Stasys Grigas, po sunkaus sužeidimo vėl grįžęs mūsų tarpan, o taip pat antrojo būrio "Draugai" vadas Jonas Vildžiūnas ir daugelis kitų.

Aš raportavau pulkininkui Kazimierui:

— Grupė išbuvo žygyje 15 dienų. Susprogdinti du priešų ešelonai.

Likviduojam Gestapo Agentų

Kai savo grupę atleidau poilsio, nuosalyje pastebėjau stovincą ir lyg ko laukiančią Liubą, vieną iš keturių naujokų partizanų, kuriuos prieš kiek laiko atvedžiau į bazę.

Liubos veidas rodė, kad ji labai džiaugiasi mūsų grįžimu.

Aš priėjau prie jos ir linksmai tariau:

— Štai, Liuba, aš su savo kovos draugais sugrįžau. Esu sveikas, gyvas, jaučiuosi puikiai, uždavinį įvykdėme, dabar kurį laiką būsime vėl kartu.

Ir dar pasakiau Liubai, kad žygio metu aš daug galvoju apie ją ir jos draugus.

Mes nesusėjome nusiimti kuprinės aprangos, kaip iš štabo atbėgo partizanas - radistas Andrius Murnikovas ir pranešė, jog visą mano grupę šaukia pulkininkas Kazimieras.

Aš norėjau pasikalbėti su Liuba, išklausinėti smulkiai, kas įvyko per tą laiką bazėje, kokius partizaninius uždavinius ji pati vykdė. . .

Pasakiau Liubai, kad pasistengsiu iš štabo grįžti kaip galima greičiau. . .

Štabo žeminėje buvo apdengtas stalias. Mūsų laukė vadovybė. Pulkininkas Kazimieras, "Žalgirio" brigados viršininkas Antanas Ežerskis ir kiti partizanų vadai atsistojo ir pakėlė tostą už mūsų grupę, įvykdžiusią kovos uždavinius.

Nors tuometu šiek tiek turėjome daugiau maisto, bet jo dar vis nebuvo per daug. Vaisės buvo kuklios. Bet tai nebuvo svarbu. Daug svarbiau buvo tai, kad mus visus jungė rūsti, bet didžiai garbinga ir šventa kova dėl Tėvynės laisvės.

Išeinant iš žeminės pulkininkas man tarė:

— Vladai! Keturi naujokai, prisijungę prie tavo grupės ir pereitą kartą atvesti į mūsų bazę atfodo labai ir

labai įtartinai. Liuba, Antanina, Nikolajus ir Juras rimtai įtariamai, kaip gestapo bendrininkai. Surinkta svarbi kaltinamoji medžiaga. Šią naktį jie bus arektuoti. Būk atsargus! Tardymas parodys kiekvieno jų kaltumo laipsnį.

Po to, ką išgirdau, pajutau neapykantą Liubai ir Antaninai. Geras ir draugiškas jausmas toms "gražuolėms" mergaitėms išnyko. Jei Liuba, kuri man patiko, yra okupantų sėbras — koks bebūtų mano jausmas, jai negali būti jokio pasigailėjimo.

Vienuoliktą valandą naktį kaltinami išdavimu žmonės buvo sulaukyti ir pavieniui nuvesti tardyti.

Bazėje nebuvo vien tik Juro. Jis išvyko su mažu daliniu parūpinti maisto. Bet grupės vadas Vladas Motuzas; su kuriais jis iškeliaavo, jau žinojo apie tai, kad jis įtariamasis kaip gestapo šnipas. Jis Jūrą akyliai saugojo, kad nepabėgtų arba neįklampintų.

Rytą maisto tiekėjų dalinys sugrįžo. Juras čia pat buvo nuginkluotas. Sargyba jį nuvedė pas tardytoją.

Tikroji teisybė greit išaiškėjo.

Partizaninio budrumo dėka pačiu laiku buvo spėta išardyti klastingo priešų voratinklį, sutrukdyti gestapo sugalvotą piktadarystę.

Gestapininkai užverbavo du išdavikus Antaniną ir Jūrą. Juodu abudu iš belaisvių stovyklos buvo nuvežti į Berlyną ir ten baigė šnipų mokyklą. Po to juodu perkėlė į Panevėžio belaisvių stovyklą. Abudu dėjosi nelaimingais karo belaisviais, o tikrumoje šnipinėjo ir išdavinėjo žmones.

Juras įvykdė 4 gestapo uždavinius, Antanina — 3.

Po to gestapas jiems davė naują įsakymą — inscenizuoti pabėgimą iš belaisvių lagerio, patekti partizanų bazėn ir, pasitaikius progai, užnuodyti maistą, kad pirmoje eilėje žūtų visa vadovybė, o taip pat atsakingi ir geriausi partizanai.

Jiems įteikė labai stiprių miltelių pavidalo nuodų, supiltų į guminius maišelius, kuriuos jie buvo įsisiuvę į švarko apykakles.

Nuodus mūsų partizaniniai tardytojai rado.

(Bus daugiau)

Kur šusitinka Geri Draugai

Yale Hotel

860 Main St.

Winnipeg, Man.

Telefonas 54-124

Švarūs, patogūs kambariai — Prieinamos kainos

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusė metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusė metų \$1.75.

Atskira kopija 6 centai.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: PLaza 4358

KOREJOS KARAS TURI BŪTI BAIGTAS

Derybos dėl sulaikymo mūsų Korėjoje neina taip sklandžiai. Jos užtruko ilgiau, negu kad buvo tikėtasi. Amerikiečiai, kurie veda derybas Jungtinių Tautų vardu, rodo didelį užsispyrimą. Korėjiečiai ir kiniečiai, kuriems primetamas norėjimas užkariauti visą Aziją, parodė didesnę norą baigti karą. Jie padarė stambių nuolaidų. Nežiūrint amerikiečių pasipūtimo, karo sulaikymas yra galimas.

Kaip dabar atrodo, lieka tik vienas didesnis klausimas išspręsti: nustatyti liniją. Korėjiečiai ir kiniečiai siūlo 38 lygiagrete, o amerikiečiai nori palikti dabartinį frontą. Iš militarinio taškaregio, tas gal turi šokią tokią reikšmę, bet iš politinio — jokios. Pora desėtkų mylių nuterinto krašto nesudaro didelės svarbos. Jeigu tik dėl to nebūtų galima susitarti, tai būtų aišku, kad amerikiečiai ne tiek daug tos taikos nori, kiek jie kalba. Bet reikia manyti, kad jeigu amerikiečiai per daug spirsis, tai korėjiečiai nusileis. Jiems gal skaudžiau nusileisti šiuo klausimu, bet taikos reikalas aukštesnis.

Taikos šalininkai turi nesustoti veikę už taiką, nes taikos klausimas ima viršų. Galima baigti Korėjos karą ir tokiu būdu dar labiau sustiprinti taikos reikalą.

ŠTAI KUR JŲ VILTYS

Lietuviški reakcionieriai, kurie dabar randasi užsienyje, kartu su senaisiais emigrantų reakcionieriais, niekad nestoja šaukę, kad jie nori taikos. Visa bėda esanti tame, kad Maskva ardanti taiką. Kad tai didžiausias melas, karais ir jie patys pasisako.

Kaip žinia, tie visi reakcionieriai turi net "valdžią" Lietuvai. Ir štai tos "valdžios" užsienio reikalų valdytojas J. Brazaitis, užklaustas, ar Lietuvos "išlaisvinimas" artėja, palieja visą teisybę. Jis pasakė: "Lietuvos išlaisvinimą Vlikas visada grindė konflikto tarp Rytų ir Vakarų galimybėje ir pačių lietuvių įsijungimu į įvykių raidą."

Taigi, kaip matote, reakcionierių viltis vėl atsisėsti ant Lietuvos liaudies sprando rymo vien ant galimybių karo tarp Rytų ir Vakarų, plus jų pačių pastangas sukurstyti tokį karą. Kad jie savo pastangose nešlubuoja, nereikia nei aiškinti.

Lietuviški reakcionieriai norėtų, kad dar sykį Lietuvos kraštas būtų sunaikintas karo ugnies; kad dar sykį būtų paverstas pelenais visas Lietuvos darbo žmonių triušas.

Padorieji lietuviai ne tik negali pritarti jų siekiams, bet dar turi griežtai smerkti juos ir kovoti prieš tai.

PO ATOSTOGŲ

Po dviejų savaitių pertraukos, be abejonės, Liaudies Balsas bus daug atsilikęs. Daug kas liko neaprašyta, praleista. Kas buvo svarbu, atžymėtina, aprašyti nors dabar, kad ir pavėluotai. Mes, kol viską susigaudysime, negalėsime viską apimti.

Prie progos norime priminti, kad laikraščio darbininkų skaičius nedidelis ir jiems talka visuomet reikalinga. Nėra galimybės viską sužinoti, viską aprašyti. Būna atsitikimų, kad skaitytojai mus klausia, kodėl nieko neparašėt apie tą ar kitą įvykį lietuvių tarpe. Kaip aprašyti, kad niekas neinformavo. Įvykius reikia pranešti. Kaimynai ar draugai, kurie žinodami nieko nepraneša, neatlieka savo pareigų savo kaimynams ir draugams pasitarnauti, atsidėkoti jiems.

KAS NAUJO PASAULYJE

Pasauliniai įvykiai, kaip atrodo, visai nepaiso vasaros karščių ar žiemos šalčių. Jie eksploduoja vienas po kito, sukeldami konfliktus, santykių įsitempimą, žmonių susijaudinimą.

Štai Irano aliejaus klausimas dar neišspręstas, o jau Transjordanas sudrebėjo. Tenai karaliaus galva nusirito nuo šūvio. Tai ženklas, kad ir tenai politinis judėjimas kunkuliuoja.

Arabiški kraštai šiuo metu pergyvena istorinį laikotarpį. Iš vienos pusės, juose eina didelės intrygos tarp britų ir amerikiečių kapitalistų. Jie intriguoja vieni prieš kitus, norėdami išstumti viens kitą, paimti į savo rankas išnaudojimą vietinių resursų. Iš kitos pusės, kyla vietinis tautinis judėjimas už pasiliuosavimą nuo svetimų jungo.

Nušautasis Transjordanas karalius buvęs didelis britų prietelius. Jis taipgi buvęs prielankus gražiam sugyvenimui su Izraelija. Prieš jį ginklą pakėlė, be abejonės, tie, kurie prieštaravo tokiai politikai.

Pagal konstituciją, Transjordanas turėjo būti vyriausias jo sūnus. Bet tas esąs didelis britų priešas. Sakoma, kad jis bus nustumtas į šalį. Prie to, jo sveikata dar šlubuojanti.

Transjordanas, žinoma, yra "laisvas" ir "demokratiškas" kraštas.

Prezidentas Trumanas baugina žmones, kad komunistai rengiasi karui. Jis šaukia, kad reikia nesulaikyti ginklavimosi. Ir jis tą daro vardan taikos.

Čia kyla klausimas, jeigu Jungtinės Valstijos, kontroliuojančios Jungtines Tautas, nenori sustoti ginklavimosi, tai kaip gali nesiginkluoti kita pusė, kuri, anot amerikiečių, yra silpnesnė?

Jeigu amerikiečių prezidentas nuolatos kartoja, kad jis nepasitiki, kad jis išėitį mato tik ginkluose, tai kodėl kita pusė turi pasitikėti ginkluolatos barškinančiu prezidentu?

Norint atsiekti taikos, reikia sustoti barškinus ginklais, reikia sustoti drabsčius kitiems į akis purvais.

Šio mėnesio 5 dieną Berlyne prasideda didžiulis jaunimo sąskrydis. Į Berlyną atvyksta 30,000 jaunimo iš kitų šalių.

Apskaičiuojama, kad šiame tarptautiniame jaunimo sąskrydyje dalyvaus koks milijonas vokiečių jaunimo.

Visų šalių jaunimo grupės demonstruos savo kultūrinis darbus. Tai bus tikrai kultūrinis jaunimo sąskrydis.

Po karo įvyko visa eilė didelių tarptautinių jaunimo sąskrydžių, kurių pobūdis visuomet buvo kultūrinis.

Jungtinės Valstijos, kaip atrodo, visai nepaisydamos britų ir francūzų opozicijos, sudarys paktą su Ispanijos diktatoriumi Franko.

Franko turi daug kareivių, bet prastai ginkluoti. Amerikiečiai mano, kad jie galėtų padėti "demokratijai"; jeigu jie būtų moderniskai ginkluoti.

Amerikiečiai, matote, jau užmiršo, kad jie nelabai senai kraujuose paskandino savo šalies demokratiją ir respubliką. Praėjusio karo me-

tu Franko jėgos padėjo Hitleriui ir Musoliniui.

Amerikiečiai nori įtraukti į Atlanto paktą Graikiją ir Turkiją, bet visa eilė šalių, jų tarpe ir Kanada, abejoja, ar būtų iš to kokia nauda.

Yra ir tokių, kurie mano, kad tokie sąjungininkai, gavę ginklų, paskui nusispiaus ant savo draugų ir pareikalaus iš jų kai ko daugiau.

Taipgi yra ir tokių, kurie mano, kad laikui bėgant daug tokių sąjungininkų gali atsiskirti prieš apginkluotus.

Indija rengiasi prie rinkimų rudenį. Tai bus pirmi tokie rinkimai po to, kai Indija atsipalaidavo nuo Britanijos.

Kada Indija buvo po britų imperialistų letena, ji turėjo taip vadinamą Kongreso partiją, prie kurios priklausė labai daug indų. Dabar nuo tos partijos atskilo socialistai ir valstiečiai ir sudarė atskiras partijas.

Kongreso lyderiu yra premjeras Nehru. Jo valdžia kaltinama pasidavimu kapitalistams ir nesugebėjimu išspręsti vidurinių reikalų.

BOMBEJUS. — Septyniolika valstiečių iš Telengana provincijos pasmerkti mirti.

Jie vadovavo valstiečiams, kurie konfiskavo dvarininkų žemes, mėgindami prarasti teisingą žemės ūkio reformą.

Už valstiečių nuteisimą, teisėjas Laxman Rao pakeltas distrikto teismo rūmų teisėju.

Prisipažinimas

KOSTAS KORSAKAS

Aš nežinau, ar dovanosi
Tu man silpnumą ir klaidas,
Bet jas širdy aš vis nešiosiu
Kaip karčią gėlę ir žaizdas.

Tai buvo mirksnio paslydimas,
Klaiki akimirka lemties,
Ir tartum rūstų pasmerkimą
Tuos žodžius sviedei ant širdies.

Dabar aš juos nešu kasdieną,
Kaip lažą baudžiamos metu.
Ir minioje, ir likęs vienas
Girdžiu — man juos kartoji tu.

Kartok be gailesčio, malonės,
Kartok — jų vertas aš.
Tegu nors skaudžios abejonės
Man sunkią atgailą atneš.

Tikėk, tave širdy nešiosiu,
Kaip brangenybę, kaip žaizdas,
Nors nežinau, ar dovanosi
Tu man silpnumą ir klaidas.

Regina Strazėvičiūtė, torontietė, draugų W. ir S. Strazėvičių duktė, kuri šio mėnesio 18 dieną eis prie altoriaus ir tars "I do". Jos gyvenimo draugu bus Walter Palamar. Sutuoktuvės įvyks protestonų bažnyčioje ant Spadinos, netoli Harbord, 3 valandą po pietų. Regina daug pasitarnavo lietuviams kaip dainininkė ir kaip chorų mokytoja. Linksmų jai už tai vestuvių.

Ispūdziai iš Italijos

P. PAVLENKO

Roma, kurią keleivis pamato aerodrome ar net centrinėje geležinkelio stotyje, nepadarо jokio ispūdzio.

Roma — tai jos gatvės. Tik kai atsiduriate jų grūstyje, kai jūsų ausis apvaldo tarški, skambi, melodinga kalba; tik kai jus pagriebia viesulingas gatvės ritmas, priverčias net įsimylėjusių poras eiti maršuojančio karreivio spartumu; tik kai pamatote itališkuosius policininkus, kurie su pabrėžtu abejingumu ir, lyg norėdami sudaryti kontrastą aplinkumai, vaikštinėja būtinai palengvėle, visuomet po porą ir guviai apie kažką kalba, tartum operos statistai, vaidiną be teksto; tik kai pamatote grupes, kolonas, minias sutanuotų žmonių, kurių vieni išsiskutę, kiti barzduoti, vieni skrybeliuoti, kiti užsidėję ant pakausių mažas, į tiubeitikas panašias kepurikes arba ir visai vienplaukiai, vieni avį bateliais, kiti basnirčia įsispyrę į sandales, o visuomenėje panašūs į būrius neršiančių žuvų; tik kai kokios dvidešimt kartų atsidaužiate į tylūs praeivius, kurie eidami skaito vadovą po miestą ir į jūsų atsiprašymą atsako kažkokia pirmą kartą jums girdima kalba, — tik tuomet galite pasakyti, kad jūs esate Romoje ir kad šio miesto jau niekuomet nesupainiosite su kitu miestu.

Aš nežinau, ar daug ko išmokstama paslaptingose Vatikano mokyklose. Yra pagrindo galvoti, kad šiuolaikiniai dabartinio popiežiaus mokytojai nedaug tepralenkė tą teologų kartą, kuri rimtai ginčijosi, ar Adomas turėjo bambą ar ne.

Aš neabejoju, kad teologija tebestovi toje pačioje vietoje, kurioje ją paliko Gogolio Choma Brutus ir kad ir šiandien, kaip prieš šimtą metų, kuris nors mokytojas pranciškonaš, aiškindamas trejybės dogmą, vaizdingai lygina tą trejybę su kelnėmis, turinčiomis tris juosmenis, bet sudarančiomis vieną visumą.

Aš neabejoju, kad Marija, Kristaus motina, viena iš žymiausių krikščionybės figūrų, katalikiškųjų mokytojų ligi šiai dienai studijuojama su tuo liguistu erotiniu pasiskonejimu, kuriuo visuomet garsėjo katalikišybė, ypač čionykštė, vaticaniškoji, stovinti arčiausiai prie savo pirmųjų šaltinių ir labiausiai reakcinga. Jeigu iš visų pasaulio kraštų į Romą atvykstančius lengvatikius maldininkus vedžiotų ne tik po bažnyčias, kuriose saugojami Jėzaus vystykiai arba Judos sidabriniai, o rodytų jiems ir popiežių sidabrinus, — tai

maldininkų kelionės, be abejonės, būtų dar įdomesnės.

Nekalbant jau apie tai, kad maldininkas aplankytų visą eilę bankų ir spekuliacinių firmų, jis, be abejonės, dar turėtų pramogos lankydamas viešuosius namus, kurių pelnais suinteresuotas ir šventasis sostas. Faktiškai žymią dalį Italijos finansinės sistemos turi suėmęs į savo rankas arba ją kontroliuoja Vatikanas. Tai yra didelė nelaimė. Tai beveik katastrofa.

Dabartinis popiežius Pijus XII neapkenčia liaudies taip, kaip jos gali neapkęsti tik kilmingasis patricijus.

„Masės, — yra pasakęs popiežius Pijus XII, — tai demokratijos ir laisvės pirmasis priešas, jos visuomet yra linkusios į tiraniją, į ekscesus ir į smurtą.“

Po to, kai popiežius atskyrė nuo bažnyčios komunistus ir jiems prijaučiančius, komunistinės spaudos mėnesininkas davė kompartijos fondui 426 milijonus lirų, o dienraščio „Unita“ tiražas pakilo iki 485 tūkstančių egzempliorių.

Vadinas, italų tauta puikiai suprato, su koku demagogu popiežiaus asmenyje ji turi reikalą.

Tik toks besąžinis melagis galėjo skelbti, kaip neklaidingą tiesą: „Dievas, tobulai tvarkas mūsų likimą, nustatė, kad pasaulyje turi būti turtuoliai ir beturčiai tam, kad geriau išbandytų mūsų žmogiškuosius privalumus“.

Senų laikų keliautojai teigė, jog „Roma — sunkus miestas“. Tai patvirtina Stendalis.

Stendalio ir Gogolio laikais, kai Roma dar išlaikė „amžinojo miesto“ vardą, keliautojas, mėginęs iš karto patekti į cezarių arba į Renesanso epochos Romą, tikriausiai, nusivildavo, nes pamatydamo paprastą Europos miestą, su gana siauromis, kaip Pragos, gatvėmis, su nesuskaitomais magazinais ir krautuvėlėmis, su kioskais aikštėse, kuriuose pardavinėjamas selterio vanduo, kaip ir Odesoje, su daugybe kavininių šaligatviuose ir skveruose, kaip Vienoje; su šūkaujantiais laikraščių parduėjais, su ekipažais, kuriuos važnyčioja vežėjai lakuotais cilindrais, su dvokiančiais, purvinais skersgatviais — ypač Užtibryje, arti Vatikano, — kaip Paryžiuje, su šlykščiu prekiaavimo religija azartu specialiuose magazinuose ir bažnyčiose, pagaliau, su nuostabiu ir iš pirmo pažiūrėjimo nesuprantamu miesto abejingumu savo kadaise buvusiam didžiam menui.

Bet tas, kas žino, kad mi-

lą apie amžinąjį miestą sukūrė literatūra ir kad joje jis dar išlaikė savo garbę, tas nė vienai žmirkai nenusivils Roma.

Roma vienu metu gyvena tartum trijose epochose. Muzejuose — ji dar tebėra Renesanso epochoje, Vatikane ir bažnyčiose — tvirtai laikosi viduramžiuose, gatvėse — dabartinėje epochoje. Visi šie trys Romos veidai egzistuoja kuris sau, beveik visai atskirai nuo vienas kito.

Kai keliautojas įžengia į Romos gatves, jis iš pirmųjų žingsnių pastebi atsidūręs tokiam mieste, kuris, be paprastų politinių interesų, gyvena dar ypatingais interesais — Vatikano interesais, neitališko pobūdžio intrigu ir avantiūrų atmosferoje, pastebi, kad jis sukinėjasi pačioje katolicizmo kalvėje, iš kurios po visą pasaulį religinės idėjos sklinda, malda, knygos, šventųjų palaikai, knygos, muzika, paveikslai ir diversijos. Visa tai privalo

(Bus daugiau)

Ryga šiandieną

Edgaras Aptnis

Rygos Miesto Deputatų Tarybos Pirmininkas

Šiomet Tarybų Latvijos sostinei — Rygai sukanka 750 metų. Bet daugiaamžės miesto istorijos metraščiuose atžymėta ir kita jubiliejinė data, tapusi Rygos antrojo gimimo diena. Jos audringoje suklestėjimo pradžia — Tarybų valdžios įsikūrimas Latvijoje.

... 1940 metai. Viršum senųjų miesto bokštų patekėjo tuomet laisvės saulė, pabudo gyvenimui sumenkėjusios gamyklos ir fabrikai, viršum darbininkų kvartalų iškilo naujų statybų pastoliai, linksmi moksleivių balsai suskambėjo seniau tuštavusiose buržuazinės Latvijos valdovo Ulmanio buvusios rezidencijos rūmų menėse.

Antrasis pasaulinis karas griaujančiu viesulu pradimė per jaunosios Tarybinės respublikos sostinę, griuvėsiais ir pelenais pavertęs šimtus namų, įmonių, mokyklų, puikius senovės architektūrinius paminklus. Dabar nuo sunkių karo žaizdų neliko nė pėdsako, miesto atgimimas vyko tikrai pasakiškais tempais. Kiekvienais metais Ryga praturtėdavo gražiais gyvenamais namais, klubais, mokyklomis, skverais. Vien per pokarinių laikotarpį mieste pastatyta ir paleista darban dešimtys naujų įmonių.

Pilnutinai atstatytos ir rekonstruotos tokios galingos gamyklos, kaip „VEF“ elektrotechnikos gamykla, „REZ“ elektromošinių gamykla, vagonų gamykla ir daugelis kitų. Rygos įmonių gamybinį ženklą turi dabar tokie dirbi-

išaukštinti ir sutvirtinti Romos popiežių didybę pagal nerašytąjį vienuoliktąjį dievo įsakymą: „Katalikai turi svajoti, planuoti ir veikti visatos mastabais.“

Roma — pasaulinis religinės industrijos centras. Vienuolių, kuhigų, katalikų dvasinių seminarijų studentų sutanos svetimšaliui krinta į akis kiekviename žingsnyje, lygiai taip, kaip sakysim, anglies pramonės centre į akis krinta angliakasių figūros.

Vatikano tarnų vien tik Romoje priskaitoma 60 tūkstančių. Prie šio skaičiaus dar reikia pridėti keletą tūkstančių atvykusių iš provincijų ir iš užsienio. Šitos „juodosios kandys“, kaip kad Italijos darbininkai vaizdžiai vadina vienuolius, yra išimtinai romiškas reiškinys. Joks kitas Italijos miestas taip iškalbingai neatspindi tos nelaimės, kurią kenčia visa gyvoji Italija.

(Bus daugiau)

daugiau, negu pernai. Be to, dabar baigama statyti 3 naujos vidurinės mokyklos, 880 vietų kiekviena.

Ypatingą dėmesį miesto Taryba skiria gyvenamųjų namų statybai. Šiomet rygiečiai gaus papildomai 27 tūkstančius kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Į naujus butus peseniai įsikraustė Rygos elektromošinių gamyklos, „VEF“ o, vagonų gamyklos ir kitų įmonių dešimtys darbininkų šeimų.

Palyginti su praėjusiais metais, daugiau kaip vienu milijonu rublių padidintos išlaidos sveikatos apsaugai. Apie 9 milijonus paskirta socialiam aprūpinimui.

Zymi biudžeto dalis išleidiama stadionams, sporto salėms statyti, fizikūriniam judėjimui išvystyti. Vienam tik „Dauguvos“ stadionui rekonstruoti išleidiama dabar apie milijoną rublių.

Visuose gražuolės Rygos kampeliuose vyksta kunkuliuojantis kuriamasis darbas. Naujas plentas nutiesiamas nuo miesto centro į Rygos pajūrį — rygiečių pamėgtąją poilsio vietą. Jam nutiesti paskirta 2 milijonai rublių.

Rekonstruojamos gatvės, kurios yra aplink turbomechaninę gamyklą, įtaisomi nauji skverai, nutiesiamos naujos troleibusų trasės. Beveik dvigubai padidėja ilgis elektrifikuoto geležinkelio, siejančio Latvijos sostinę su visomis gydyklomis, esančiomis Rygos pajūryje.

Paversdami miesto biudžetą konkrečiais darbais, miesto Tarybos deputatai jau dabar karštai svarsto tolesnės statybos planus. Iš pašaknų bus rekonstruotos dvi didelės miesto aikštės — Respublikos ir Komunarų, naujas kapitalinis tiltas bus nutiestas per Dauguvą, kitais metais bus atiduotas naudotis dar vienas, didžiausias Latvijoje, viešbutis.

Pasikeis rajonas, esąs už Dauguvos. Čia įtaisomas platus bulvaras, kurio pradžioje bus pastatytas paminklas Tarybinės Armijos kariams — Rygos išvadotojams iš fašistinių okupantų. Kipsalos saloje įrengiamas stadionas ir vandens stotys. Naujų parkų bendras plotas sieks 472 hektarų.

Stebuklingas Latvijos sostinės atgimimas tokiu trumpu laiku tapo galimas todėl, kad atkurti Rygą padėjo visa Tarybų šalis ir visų pirma didžioji rusų tauta. Eroliškosios respublikos siuntė mums įrengimų fabrikams ir gamykloms, visas reikalingas medžiagas, troleibusus ir automobilius, įvairias mašinas miesto ūkiui. Tą pagalbą miestas patiria nuolat.

Atnaujinta ir nauja, pilna gyvybinių jėgų senoji Ryga pasitinka savo 750 metų jubiliejų, o Ryga — socialistinė — savo vienuoliktąsias metines.

Montrealo žinios

Perspėjimas Dėl Vaikų Paralyžiaus — Polio

Artinantis vaikų paralyžiaus epidemijos laikotarpiai, miesto sveikatos departamento direktorius dr. Adelard Groulx išleido pareiškimą, patiekdamas keletą apsaugos būdų.

Tiesa, šiais metais, atrodo, nėra pavojaus dėl plačios epidemijos, nes pirmesniais me-

tais, 1949 m., ypatingai pabaigoj liepos mėnesio ir pradžioj rugpjūčio liga jau smarkiai siautė, todėl tėvai neturi pulti panikon. Tačiau, sveikatos departamento nuomone, atsitikime liga (vaikų paralyzius — polio) pradėtų įsisiūbuoti, tėvams patartina štai ką daryti:

1. Laikytis nuošaliai nuo žmonių ir naujų susidūrimų traukiniuose, autobusuose,

laivuose ir kitose vietose, kur galėtų prisitarti prie kito asmens kvapo ar kosulio.

2. Saugotis per didelio nuovargio, per daug žaislo, vėlyvų valandų, rūpesčio. Ne reguliarius gyvenimo laikas, gali priversti prie daug sunkesnio susirgimo.

3. Saugotis maudymosi vandenyje, kuris nebuvo paskelbtas sveikatos departamento, kad yra saugus.

3. Saugotis persišaldymo. Tuojau reikia atimti šlapius drabužius ir batus. Užlaikyk sausus batus, švederius, paklodes ir drabužius, kad būtų gatavi staigiai oro permainai.

5. Reikia užsilaikyti švariai. Nusiplauti rankas po ėjimo į išeinamąją vietą ir, taip, visuomet nusiplauti rankas prieš valgį. Laikyti maistą uždengtą ir apsaugotą nuo musių ir kitų vabzdžių. Saugokis naudoti kitų pašėlių, nosinę, indus ar maistą, palieštą ne švariom rankom.

6. Tuojau šauk daktarą, jeigu pasireiškia dažnas galvos skaudėjimas, širdies pykimas, skilvelio sugedimas, raumenų skaudėjimas ar sustingimas, arba nežinomas karščio pakilimas.

7. Klausyk daktaro patarimo, jei liepia priimti ligoninės priežiūrą. Ankstyvas išaiškinimas ligos ir tuojautinis jos gydymas yra svarbu, nes gali sulaukyti nuo sužalojimo kūno.

Dr. Brouk pabrėžė, kad faktai kovoja prieš baimę. Daug daugiau negu pusė vaikų, sirgusių paralyzius pasikiau nerodo jokio ligos ženklo; kitas ketvirtadalis pasveiksta su mažu sušlubavimu. Linksmu nuotaika veda prie pasveikimo ir sveikatos.

Jis ypatingai pastebėjo tėvams, kad jie savo susirūpinimo ar baimės nerodytų vaikams, nes jų tvirtas pasitikėjimas dalykus palengvina jiems patiems ir kitiems.

statymui vertybė buvo žemesnė už 1950 m. \$10,428,982.

Iš viso kalbamam periode

naujų gyvenimui namų buvo pastatyta 4,207, palyginus su 6,205 pereitais metais. Vadinasi, 1,998 namų mažiau.

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 3 iki 4 v. po piet ir pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį 7-8 val. vakaro, arba sulg susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turi savo ligoninę, egzaminuoją ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X-Rays) Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kalba 4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

Montrealo Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir buketai visokiems reikalams

CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696

6420 Iberville St.

Parduodam Namus

PARČPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOZILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRENmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager

(Reed's Renting Service Reg'd)

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val Po Pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135

Telefoną Atsako Lietuwaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas, A. Majauskas

Statyba Nupuolė

Vaduojantis miesto daviniais pagal vertybę išduotų leidimų namų statybai, tai per pirmuosius šių metų šėšis mėnesius, palyginus su praeity metų tuo patim laikotarpiu, namų statyba šiais metais smarkiai nukrito.

Iš viso leidimų vertybė statybai ir pataisymams buvo mažiau ant \$9,647,663, negu 1950 metais ir šis statybos nukritimas pasižymi dar daugiau, kuomet parodoma, kad vien naujų namų

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2-4 v. p. p., 7-8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Nr. 1,032
Turto Ver
Montre
jamo turto
diniais m
balandžio
294,222, k
tarybos
Taksuo,
turto ver
193,740,92
sò turto
reiskia, iš
nojamo t
557,008,4
Montre
čius nust
todėl mies
to vertė p
eina po \$
Išrodyt
alo žmonė
po virš tū
tės nejud
visi žino,
nėra. M
valdo sar
guma žn
penkių pi
rankos su
giau joki
Apskai
čiau, tų
da.
Gimė
Juozas
(po merg
pos 18 d.
Motina ir
gerai. Tė
laimingi.
"Shower
Kiek la
"lietuvei"
buvo sur
Vestuv
18 d. su
Prieš v
rę jai sur
Adelė ir
Serga
Antan
sunkiai s
neral lig
vaites. D
mo, sveik
Juozas
sunkiai t
žeidė koj
Mirė
Barbor
49 metų
19 d. Pal
Antaną S
Teddy.
SUGAVC
5 MYLIA
Maskv
lininkai s
mylių jū
turi labai
galvas. J
keistų ki
Tel. A
Vestuv
Savinai

Turto Vertė Pakilo

Montrealo miesto nekilnojamojo turto vertė, skaitant išdiniais metais, pasibaigus balandžio 30 d., pakilo \$56,294,222, kaip pranešė miesto tarybos valdyba.

Taksuojamo nekilnojamojo turto vertė nustatyta \$1,193,740,926, o nuo taksų liuosoto turto \$363,267,513. Kas reiškia, iš viso miesto nekilnojamojo turto vertė yra \$1,557,008,439.

Montrealo gyventojų skaičius nustatytas 1,232,310 ir todėl miesto nejudomojo turto vertė padalinus lygioms išeina po \$1,263.49 asmeniui.

Išrodyty, kad visi Montrealo žmonės turtingi — valdo po virš tūkstantį dolerių vertės nejudamojo turto. Bet gi visi žino, kad tikrumoje taip nėra. Milžinišką dalį turto valdo saujelė turčių, o dauguma žmonių, apart savo penkių pirštų ant kiekvienos rankos sunkiam darbui, daugiau jokio turto neturi.

Apskaičiavimo žinovai, tačiau, tų statistikų nepadaudžia.

Gimė

Juozas ir Soffie Vekteriai (po mergina Čičinskaitė), liepos 18 d. susilaukė dukrelės. Motina ir naujagimė jaučiasi gerai. Tėvai abu linksmi ir laimingi.

"Shower Parė"

Kiek laiko atgal, būsimai "lietuvei" Dennise Turenne buvo surengta shower parė. Vestuvės įvyks rugpjūčio 18 d. su Jonu Lipinaičiu.

Prieš vedybinę shower parę jai surengė jauniko tėvai, Adelė ir Antanas Lipinaičiai.

Serga

Antanas Juodis buvo labai sunkiai susirgęs, išgulėjo General ligoninėje apie tris savaites. Dabar jau grįžęs namo, sveiksta.

Juozas Macikas prie darbo sunkiai troku užgautas susižeidė koją.

Mirė

Barbora Skurdauskienė, 49 metų amžiaus mirė liepos 19 d. Paliko nuliūdime vyrą Antaną Skurdauską ir sūnų Teddy.

**SUGAVO ŽUVŲ
5 MYLIAS GILUMOJ**

Maskva. — Sovietų mokslininkai sako sugavę žuvų 5 mylių jūros gilumoje. Žuvis turi labai dideles akis ir ilgas galvas. Jie taipgi sugavę ir keistų kirminų.

Tel. AD. 1618

TARYBŲ LIETUVOJ

**Lietuvių Literatūros
Chrestomatija
Aukštosioms Mokykloms**

Lietuvių literatūros institutas baigia ruošti lietuvių literatūros chrestomatiją aukštosioms mokykloms. Chrestomatija apims laikotarpį nuo lietuvių literatūros užuomazgos XV am. iki XIX amžiaus vidurio ir turės 25 aujorinius lankus. Prie rašytojų kūrybos tekstų bus duotos trumpos anotacijos apie autorius. Chrestomatija skirta aukštųjų mokyklų studentams ir dėstytojams.

(Tiesa)

**Politechnikos Instituto
Saviveiklos Apžiūra**

KAUNAS. — Politechnikos institute įvyko pirmoji meno saviveiklos apžiūra. Apžiūroje dalyvavo 29 fakultetiniai kolektyvai, jų tarpe 7 šokių grupės ir 15 vokalių ansamblių. Geriausiu meno saviveiklos kolektyvu pripažintas cheminės technologijos fakulteto kolektyvas (meno vadovas Pažerauskas). Antroji vieta paskirta instituto mokslinio bei administracinio personalo meno saviveiklos kolektyvui (meno vadovas Langmanas). Montażus paruošė statybos fakultetas (montażas "Vardan taikos") ir hidrotechnikos fakultetas ("Žingsniai ateitin").

Meno saviveiklos apžiūra praėjo su pasisekimu.

A. Marma

**Tarybinių ūkių
Gyvulininkystės Fermų
Mechanizavimas**

ŠIAULIAI. — Pasibaigė pamokos Ginkūnų tarybiniame ūkyje suorganizuotose trumpalaikiuose kursuose, skirtuose elektrinio karvių melžimo meistrams paruošti. Kursuose mokėsi srities 8 tarybinių ūkių gyvulių augintojai. Šios priemonės imtis paskatino gyvulininkystės fermų mechanizavimo augimas, naujos technikos į tarybinių ūkių gamybą platus įdiegimas.

Apie fermų mechanizavimo efektyvumą kalba Troškūnų tarybinio ūkio darbo patyrimas. Varikliai vandeniui pumpuoti, automatinės

girdyklos, karvių melžimas elektra, mechanizuotas pašarų paruošimas, kabamasis kelias pašarams pristatyti ir atliekoms iš gyvulių kiemo švežti — štai nepilnas sąrašas mechanizacijos, idiegtos tarybinio ūkio gamyboje.

Šios priemonės turėjo įtakos darbo jėgos taupymui ir gyvulių produktyvumui kelti. Kitiems darbams atpalaiduotos 7 melžėjos, daug vandens vežėjų ir kitų pagalbinių darbininkų. Jų darbą atlieka 15 elektromotorų.

Srities tarybiniai ūkiai vykdo tolesnes gyvulininkystės fermų mechanizavimo priemones. Vandeniui pumpuoti ir pristatyti jie įsigijo daugiau kaip 50 vėjinių variklių, siurblių, elektromotorų. Gautas didelis kiekis pašarų šutintuvų, šakniavaisių plovėjų ir kitų mašinų.

Auga ir energetinė tarybinių ūkių bazė. Šiomis dienomis stoji rikiuotė elektrinė Paciuonų tarybiniame ūkyje. Tai — 25-asis šiaulių tresto tarybinių ūkių ūkis, plačiai idiegiantis į gamybą elektros energiją.

(ELTA)

**Gyvulininkystės
Ekspozitai Žemės ūkio
Visasąjunginei Parodai**

Tarybų Lietuvos kolūkių gyvulių augintojai ruošiasi Visasąjunginei žemės ūkio parodai. Respublikinė ekspertinė komisija jau atrinko parodai 21 arklį, 9 stambius raguočius, 5 kiaules ir 19 avių.

Parodai atrinkti gyvuliai yra rekordinio produktyvumo. Štai, pavyzdžiui, Žagarės rajono "Pergalės" kolūkio Lietuvos žaliųjų veislės karvė "Cingė" davė per metus 8,888 kg pieno. Iš to paties kolūkio karvės "Dumės" primelžta per laktacijos periodą 7,597 kg pieno. Pasvalio rajono "Atžalyno" žemės ūkio artelės kolūkiečiai Maskvoje parodys Lietuvos žaliųjų veislės reproduktorių "Pumpurą".

Joniškio rajono "Cegužės Pirmosios" kolūkis parodoje eksponuos du avinus, lietuviškų juodgalvių avių veislės. Nuo kiekvieno šių avinų per metus prikerpama po 5 kg vilnų, jie sveria po 110 kg.

Į Visasąjunginę parodą bus nugabentos šiaulių rajono "Komjaunuolio" kolūkio kiaušinių drg. Jankutės prižiūrimos kiaulės.

Parodoje su savo ekspozitais dalyvaus Marijampolės rajono Černiachovskio vardo ir "šešupės" kolūkiai, Naumiesčio rajono J. Janonio vardo žemės ūkio artelė ir eilė kitų kolūkių, pasiekusių

įžymius laimėjimus gyvulininkystėje.

M. Balčiūnas

**Jaunųjų Muzikantų
Ataskaitinis Koncertas**

Vilniaus valstybinės konservatorijos didžiojoje salėje įvyko J. Tallat-Kelpšos vardo muzikos mokyklos auklėtinių pirmasis ataskaitinis koncertas. Čia susirinko sositinės partinių ir visuomeninių organizacijų atstovai, konservatorijos studentai, moksleiviai.

Koncertas prasidėjo 80 moksleivių choro pasirodymu. Choras atliko A. Sviešnikovo dainą "Šlovė Stalinui", K. Kavecko — "Daina apie taiką" ir kitas. Šiltai buvo sutiktos lietuvių, čuvasų ir lenkų liaudies dainos. Antroje koncerto dalyje mokyklos orkestras atliko J. Naujalio, E. Grigo, F. Šuberto, L. Bethoveno kūrinius.

(ELTA)

"Baby Shower Party"

NEWARK, N. J. — Harry ir Nelle Mitkus laukiasi kūdikio, tad liepos 11 dieną jos vyro motina Mrs. M. Mitkus suruošė stuboj partiją, su-

kviessdama jos mylimos Nelles drauges, kurios apdovanojo būsimą mamą gražiomis dovanomis.

Nelle Mitkus yra buvusi Kielaitė, montrealietė, plačiai žinoma lietuvaite.

A. B.

**Paminėjo Šimonių
Ženybinę Sukaktį**

TORONTO. — Liepos 14 dieną, ukrainų svetainėje, 404 Bathurst St., įvyko didžiulis balius pagerbimui draugų Šimonių jų 35 metų ženybinio gyvenimo sukakties proga.

Dalyvavo arti 200 svečių, kurių tarpe buvo gražus būrys iš tabako fermų apylinkės. Balių surengė artimi Šimonių draugai ir draugės.

K. ir M. Šimoniai yra seni kanadiečiai, visų mylimi už jų nuoširdumą ir atvirumą. Šiuo metu jie turi kuklią dirbtuvėlę, kur taiso automobilius ir daro skardos "sinkas" dėl viešbučių ir restoranų. Jiems daug padeda jų sūnus Aleksas.

Draugė M. Šimonienė yra darbšti lietuvių organizacijų veikėja.

Ilgiausių metų jiems višiemis.

Dalyvis

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kelnierius

- Siuвам Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

Dėl padėjimo vasarai į šaldytuvą šaukit: EM. 3-8884

Sandėlis ant Vietos

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

Elora Flower Shop

72 Lippincott St. RA. 5459
(Vienos durys į šiaurę nuo College)

630 Queen St. W. PL. 4183
(Tarp Markham ir Palmerston)

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Visos Mūsų Gėlės Yra Garantuotos Jūsų Pasitenkinimui; Pasitaikius Netinkamoms, Tuojau Iškeičiamos.

Mūsų Kainos Taipgi Žemesnės

Po darbo valandų telefon.: LO. 3691 arba OR. 4175

Tel. AD. 1618   Šventadieniais: AD. 1618

The Victory Florist

Mūsų Specialybė:

Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės

Savininkas A. Merker   576 Queen St. W., Toronto

Pranešimai

Toronto, Ont.

Pranešimas dėl Suvažiavimo

Pranešame, kad Sūnų ir Dukterų KLSPD suvažiavimas įvyks 4 ir 5 dienomis rugpjūčio mėn., 160 Claremont St. Pirmą sesija prasidės 4 d. rugpjūčio, šeštadienį, 6 valandą po pietų.

Prašome visus delegatus pribūti laiku.

Centro Komitetas

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų KLSPD 1-mos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, rugpjūčio 7 d., 8 val. vakaro, 160 Claremont St.

Prašom visus narius dalyvauti susirinkime.

Valdyba

Paieškojimas

Paieškau Jono Kiliokaičio, iš Lietuvos, Batakių parapijos, Užšešuvių kaimo. Pasakytiniu kartu nuo jo girdėjau 1930 metais, spalio mėnesį. Jo adresas tačia buvo 1346 Forfar St., Montreal.

Jei kas žinot arba jis pats, malonėkit duoti man žinoti, už ką būsiu labai dėkingas. Ieško jo pusseserė Elzė Detchman (Indraitis), 407 Chestnut St., Collinsville, Illinois, USA.

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

KING TEATRE College ir Manning ME. 6741 — Atsidaro 6 v.v.

Dvi Puikios Tarybinės Filmos

"We Will Come Back"

ir

"Lucky Bride"

(Spalvota)

Visą Savaitę nuo Liepos 30

Ivykių Peržvalga

Viena Ranka Nežino, Ką Antroji Veikia

PARYŽIUS. — Rolių pasidalinimas yra sena socialdemokratų taktika. Dabar tą žaidimą lošia Vakarų Vokietijoje socialistai. Beveik tą pačią dieną atėjo dvi žinios:

1. Socialdemokratinis uni-jų pirmininkas Fette pareiškė, kad organizuotoji darbininkija visokiais būdais, įskaitant generalinį streiką, atsakytų į naujo Hitlerio machinacijas ir į militaristų pučą;

2. Socialdemokratų partijos pirmininkas Schumacheris konferavo su grupe karininkų apie naujo Wehrmachto sudarymą. Nors Schumacheris nėra valdžios narys, jis tiems naciniam karininkams išreiškė savo partijos vardu pritarimą reorganizuojant šalies Wehrmachtą.

Taigi, tuo tarpu, kai socialdemokratų vadovybė je esančių unijų vadas militantiškai kalba prieš neo-nacius ir militaristus, pats socialdemokratų partijos vadas ta-

riasi su tais naciais-militaristais!

Kai kas mano, kad skilimas vyko tarp partijos vadų ir unijų vadovų. Kiti mano, kad tai dešinioji ranka nežino, ką karioji veikia. Bet gal teisingiau bus pasakius, kad tai rolių pasidalinimas. Eiliniai darbininkai Vakarų Vokietijoje labai susirūpinę dėl atgimstančio nacizmo ir militarizmo. Jie žino, kad įsigalėjus neo-naciniam militaristiniam režimui, paskutinės jų teisės būtų užgniauztos. Tai tas jausmas eiliniuose nariuose verčia socialdemokratinus unijų vadus kalbėti anti-fašistiniai, tuo tarpu, kai vyriausiasis socialdemokratų vadas tariasi su fašistais.

"Post Mortem" Apie Keturių Vice-Ministrų Pasitarimus

Keturių užsienio reikalų vice-ministrų konferencija jau baigta ir beveik užmiršta. Bet neužmiršta koku būdu atėjo jos galas. Iki šios dienos spauda čia komentuoja negudrų ir netaktišką Jessupo išsišokimą. Kaip žinote iš spaudos pranešimų, Jessupas po konferencijos subliūškimo pareiškė, kad "mes sumušėme rusus". Kitais žodžiais, rusai norėjo, kad konferencija tęstųsi, kad ji ką nors pasiektų, o mes iškovo-jome savo tikslą: konferencijos subliūškimą. Jessupo

pareiškimas buvo negudrus ir netaktiškas, bet jis savotišku būdu buvo nuoširdus. Jis buvo nuoširdus todėl, kad atidengė kaip tikrai jautė Jessupas, kaip jis nemorėjo konferencijos pasisekimu. Atsiminkime, kad dar išvykdamas iš New Yorko prieš konferencijos prasidėjimą, Jessupas pareiškė, kad jis iš jos nieko nesitiki. Jis verčiau galėjo pasakyti, kad stengsis, kad iš jos nieko neišeitų. Dabar jo siekiai išsipildė.

Beje, Jessupas dar sakė, kad "rusams nepasisekė su stabdyti mūsų ginklavimą". Reiškia, rusai bandė švelninti konfliktą, bandė lėtinti visų ginklavimą, o jis, Jessupas, "laisvojo pasaulio atstovas" to neprileido, ir ginklavimas eina pilnu garu. Laimėjimas...

Vyskupų "Žudymai" Yra Ne Vien Draugo Specialybė

Amerikoj išeinantis "Draugas" tai vienu tai kitu laiku pranešė apie kokio tai vyskupo "nužudymą" tarybinėje Lietuvoje, ir paskui visuomet pasirodydavo, kad tas vyskupas nenužudytas, kad jis arba gyvena Lietuvoje, arba jau seniai randasi užsienyje.

Pasirodo, kad tokios "žurnalistinės antelės" apie vyskopus yra ne vien "Draugo" specialybė, bet kad ir kiti klerikališki laikraščiai tuomi užsiima.

Štai, pavyzdžiui, vietinis klerikališkas dienraštis "La Croix" pranešė, kad Vengrijos kalėjime buvo nukankintas monsignoras Mihalovics, Vengrijos katalikų akademijos prezidentas, kuris, esą, "buvo nuteistas amžinu kalėjimu kartu su kardinolu Mindzenty". Bet pasirodo, kad Mihalovics pabėgo iš Vengrijos dar prieš tai, kaip Mindzenty byla buvo pradėta, kad Mihalovics buvo mi-

nimas toje byloje, bet vien kaip užsienyje esantis kons-piratorius. "La Croix" žinia atėjo iš paties Vatikano. Tai ten randasi tų žurnalistinių "ančių" fabrikas. Nestebėtina, kad jos plaukia viso pasaulio katalikiškai-klerikališkuose laikraščiuose.

A. Miškūnas

Apsivedė F. Jasiūnas

TIMMINS, Ont. — Apsivedė Frank Jasiūnas su Eva Cerowe. Ceremonijas atliko Rev. Ch. P. Schumacher. Ceremonijos įvyko jaunosios namuose, 3 valandą po piet, liepos 14 d.

Jaunąją per ceremonijas aptarnavo jos duktė Mrs. Bernice Gowley, o jaunąjį — Gordon Cerowe, jaunosios sūnus.

Po ceremonijų, vestuvių balius įvyko jaunosios namuose.

Rep.

Palaiykkit Tuos Bizniešus, Kurie Skelbtiasi LIAUDIŲ BALSĖ

Vasarvietė Atostogoms

Mercury Lodge, 109 Orchard Beach, Lake Simcoe, 1 mile nuo Keswick, Ont.

Kambariai ir atsikiri kabins; geros maudynės, žu-vavimas, laiveliai. Busai priveža prie pat vietos.

Dėl užtikrinimo vietos atostogoms kreipkitės: Jasutis, 19 Markham St., Toronto, arba telefonuokite: Roches Point 99R13.

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina
236 CRAWFORD ST. Tel. LA. 5191
TORONTO

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

Frank Gažauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Reikalui esant prašome kreiptis pas mane

191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aki-nius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Helen's Fabrics

Lietuviška krantuvė visokių medžiagų dėl moteriškų suknelių, gatavų mergaičių suknelių, įvairių skarelė, pastpuošimo sagučių ir t. t. Priinama kaina.

1451 DUNDAS ST. WEST — TORONTO
Savininkė E. Dabravolskienė

Stinson's Jewellery

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas
Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias
jewellery prekes.

2186 Dundas St. W. — Toronto — LO. 1397